

ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІКИ ЗНАНЬ

М. В. ПОЛЯКОВ, кандидат економічних наук
(«Ноосфера Венчурс ЮЕСЕЙ, Інк.»)

Анотація. Уточнено розуміння та визначено специфіку інституційного забезпечення економіки знань. Відокремлено особливості забезпечення підприємництва, механізму інституційних змін, трактування фірми та державного втручання. Наголошується на виникненні нових інституційних трендів в умовах глобалізації.

Ключові слова: економіка знань, інститути, інституціоналізм.

Глобальна економічна криза 2008–2009 рр. продемонструвала невідповідність тих типів національних моделей економічного зростання, які домінують сьогодні, реальним умовам і викликам. Це узагальнюється на рівні світового господарства, яке також демонструє певні межі зростання. У зв'язку з цим виникає питання про пошук нової господарської парадигми, перехід до якої повинен бути прискореним. Немає сумнівів, що ця нова парадигма, яка проектується сьогодні, буде заснована на концепції економіки знань, яка цілком закономірно опинилась у центрі уваги вчених і експертів. Вважається, що реальний перехід до економіки знань (в сучасному уявленні про неї) здійснили тільки США. Ще ряд країн наближаються до такої якості економіки. ОЕСР напрацьовано значний масив рекомендацій щодо переходу до економіки знань. Однак світовий досвід, який уже існує (але не є значним), показує складність як самої моделі, так і перехідного процесу. І це залежить не стільки від рівня розвитку країни, скільки від глибокої суті економіки знань, якщо розуміти її реально та у перспективному вимірі.

Для побудови економіки знань необхідні фундаментальні структурні та інституційні зміни. І якщо структурні аспекти в останні роки вже перебувають у полі людського досвіду (апробованих стратегій), то інституційні – залишаються в процесі розуміння. Вони є більш складними і невизначеними. Інститути не можуть пройти «передексплуатаційну

перевірку» і повинні проектуватись із максимальною точністю. Інституційне забезпечення економіки знань повинно мати іншу якість, створюючи особливий соціопсихологічний вплив і ефект, що спрямовує, а також утворювати нову господарську ідеологію. Новизна цього забезпечення не викликає сумнівів і потребує глибоких досліджень щодо особливостей інституціоналізації економіки знань.

Незважаючи на те, що без інституційних оцінок фактично не обходиться жодне серйозне дослідження, увага до інститутів забезпечення економіки знань залишається недостатньою. При цьому на новій хвилі розвитку інституціоналізм, стаючи більш «спеціалізованим», дає нові більш широкі дослідницькі можливості.

Зв'язок технологічних та інституційних зрушень підкреслювали ще В. Вебер, В. Зомбарт, Й. Шумпетер та ін. Не можна не згадати напрацювання Дж. Гелбрейта (нове індустріальне суспільство) і Ф. Фон Хайєка (розсіяне знання). Д. Норт також торкається проблеми взаємності знання та інституціональних умов інновацій. Водночас в останні роки увага до економіки знань, звичайно, зростає.

У працях Р. Делбріджа [1] і Дж. Мокіра [2] проводиться чітка закономірність між знаннями та інституційними змінами. В. Вишневський і В. Дементьев на прикладі колишніх республік СРСР оцінюють якість господарського порядку, який перешкоджає їх інноваційному розвитку. Встановлюється зв'язок

між інституційними змінами та інноваціями [3]. Є. Попов та М. Власов обґрунтовують необхідність більш широкого застосування інституціонального аналізу для дослідження еволюції і прогнозування розвитку економіки знань, оцінки її елементів. Автори пропонують оригінальну класифікацію мікроекономічних інститутів виробництва знань [4]. Є. Акінфєєва поглиблює дослідження спеціальних інститутів економіки знань (інститутів виробництва знань) на прикладі технопарків [5]. У працях Е. Авдєєвої [6] та З. Саліхова [7] висвітлені інституціональні передумови та особливості формування економіки знань, а саме роль інститутів, інституційне середовище, а також вплив інтересів бізнесу. Н. Мірошниченко, досліджуючи питання створення інститутів економіки знань, виділяє нові їх види (інститути дистрибуції інвестування знань), обґрунтовує інституціональний цикл розвитку такої економіки [8]. Н. Лаврова вводить новий ракурс досліджень, розглядаючи інституціональні ресурси формування та розвитку економіки знань. Автор розробила специфікацію цих ресурсів (інститути науки, ринку освітніх і інтелектуальних послуг, ринку праці), узагальнюючи їх у рамках формування національної інноваційної системи [9].

Враховуючи зміст економіки знань, І. Ханін обґрунтовує важливість формування інформаційного простору національної економіки [10]. Це визначено насамперед дією єдиних інститутів, що забезпечують функціонування та інноваційний розвиток інформаційної сфери. Автор звертає увагу на створенні спеціальних інститутів-організацій, а також необхідності вдосконалення формальних і неформальних інститутів. І. Г. Ханін підкреслює важливість забезпечення зв'язку інституційного середовища економіки та процесів інформаційно-технологічного розвитку [10]. На завершення потрібно відзначити проблему, підняту в роботі Д. Лук'яненко, О. Лук'яненко та О. Дорошенко, а саме імплементацію парадигми економіки знань у національній стратегії розвитку [11]. Тому ця парадигма набуває функцій формування інститутів. Проведений аналіз показав важливість дослідження основ і особливостей інституційного забезпечення еко-

номіки знань, а також недостатній рівень розробленості окремих питань у цій сфері.

Мета дослідження – визначити сутність і особливості інституційного забезпечення економіки знань.

Концепція економіки знань переосмислює значущість знань як джерела інновацій і різноманітних удосконалень, передбачає створення нової парадигми господарювання. Знання стають головним фактором виробництва і складають все більшу частину доданої вартості товарів. Науковість перетворюється на головну характеристику виробничих процесів і галузей, економіка все більше інтелектуалізується і переорієнтується на використання високих технологій. Знання розглядаються як специфічний товар. Виникає попит на знання і послуги у сфері їх створення, обміну, обробки тощо. Також виникає відповідна пропозиція, що доповнюється цілим сектором допоміжних видів діяльності (дослідження, проектування, конструювання, інжиніринг, стандартизація тощо). Відповідно змінюється структура економіки (виробничої системи), з'являються нові галузі та підгалузі. Ринок стає «насиченим» і більш складним, що позначається на соціально-економічних відносинах. Перетворення структури супроводжується соціальними змінами, що охоплює, принаймні, освіту, ринок праці та розвиток людського потенціалу. З огляду на вищезазначене економіка знань вимагає удосконалення інституційного забезпечення і часто абсолютно нових інститутів. Останнє зумовлено інтенсивним використанням знань, що створює специфічні операції (види діяльності), які потребують інституціоналізації. Це ж підтверджує і еволюція теорії інновацій. У сучасних уявленнях про їх природу визнається необхідність спеціальних інституційних умов. Інститути набули самостійної ролі, з'явилась інституційна динаміка та розвиток. Виникнення інновацій усе частіше є питанням умов, особливо коли інноваційні процеси стають рутинними. Все рідше інновації виникають усупереч умовам незалежно. Це відповідним чином відбивається і на сфері знань, які створюються цілеспрямовано та безперервно.

Необхідність в інститутах зумовлена тим, що головними учасником економічного процесу є індивід. Саме людина розпочинає і закінчує будь-яку діяльність, людина володіє і розпоряджається знаннями. Людина є продуцентом знань, їх втілювачем. Тому вирішальною стає якість індивідуальної поведінки, яка формується як правилами, так і цінностями і переконаннями (тобто культурою). Інститути не тільки змінюють індивідуальну поведінку, але і роблять їх комплементарними з колективними діями, підкорюють їх інтересам суспільства і налаштовують на досягнення встановлених державою цілей. Колективні спільноти (фірми, організації, держави) не існують окремо від індивідів і залежать від їх поведінки, яка має певним чином інституціоналізуватись.

Інституційне забезпечення – це створення необхідних інституційних умов, що охоплює формальні й неформальні інститути, упорядкування відносин, які виникають у цій сфері. Забезпечення сектора знань вбудовується у загальний інституційний комплекс економіки, набуває загального (суспільного) характеру та передбачає певне удосконалення механізмів примусу. Для економіки знань таке забезпечення є особливо необхідним із погляду зниження рівня невизначеності, різноманітних (зокрема трансакційних) витрат, отримання можливостей взаємодії і швидкого доступу до знань, інформації, ринків, захисту особливих інтересів суб'єктів (держави, підприємств і організацій, індивіда), а також викоренення деструктивних явищ (корупція). Тобто інституційне забезпечення має структуроформуючу функцію та розглядається у мікро- (індивідуальне та організаційне) та макроекономічному (включаючи галузі і регіони) вимірі.

Економіка знань передбачає формування нової виробничої і економічної системи, що включає господарський механізм. У економіці з'являються нові сфери, форми й методи господарювання, які потребують умов, тобто нових інститутів (інституційних структур). Вони можуть виникати еволюційно, але у сучасних умовах, коли економічні процеси постійно прискорюються, повинні створюватись спеціально і в окремих випадках превентивно.

Інституційне облаштування економіки знань базується на новому розумінні свободи людини, а саме інтелектуальної свободи, тобто свободи думки, отримання і розповсюдження інформації, свободи обговорення і експерименту. Перехід до інноваційної моделі змусив розширити контури свободи особистості та підприємця. Зокрема це стосується свободи підприємницької діяльності та приватної власності.

Окрім нових формальних інститутів, створення яких є більш швидким, економіка знань вимагає зміни неформальних інститутів, культури суспільства. В економіці знань людина має орієнтуватись на якісне і безперервне навчання, креативність, оволодіння новими професіями та складну інтелектуальну працю. Це в значній мірі залежить від інституційних факторів і потребує відповідних традицій, звичаїв, соціального сприйняття і схвалення. Трансформація неформальних інститутів стосується суспільства загалом. Якщо формальні інститути створює держава, то неформальні – це «продукт» суспільства, який залежить від рівня його культурного розвитку, згуртованості, якості співвідношення колективізму та індивідуалізму. Концепція економіки знань через цінності та переконання має інституційний вплив і перетворює культурну надбудову господарства. Формальні та неформальні інститути утворюють інституційні комплекси, які діють на різних рівнях і повинні забезпечувати колективне виробництво знань.

Раніше в економічній теорії НТП розглядався як зовнішній (екзогенний) фактор виробництва й економічного зростання. Технологічні можливості та доступ до існуючого набору технологій вважались рівними (Р. Соллоу, К. Ерроу, К. Шелл). Однак поступово відбувся перегляд цих положень і НТП почав інтерпретуватись як ендегенний фактор. Підприємствам і країнам самим потрібно розробляти знання і технології, отримувати доступ до них, вибирати. Це зумовлює необхідність у відповідних інститутах.

«Стовпами» економіки знань є наука, освіта, наукомістке виробництво, науково-технічна діяльність, інноваційне підприємництво, соціальний і людський капітал. Тому у її інсти-

туційному забезпеченні збільшується «частка» інститутів у таких сферах: 1) проведення НДДКР; 2) організація та здійснення інноваційної діяльності; 3) комерціалізація розробок та інновацій; 4) науково-технічне співробітництво, кооперація у розробці та впровадженні інновацій; 5) захист прав на інтелектуальну власність; 6) державне регулювання науково-технічної діяльності і управління інноваційним розвитком; 7) інформаційний обмін; 8) трансферт технологій, зокрема між державою і бізнесом. Так, І. Ханін виокремлює спеціальні інститути розвитку інформаційної сфери економіки (інститути, які визначають умови, готовність і спроможність використання ІКТ), а також політико-регуляторні інститути (законодавство про інтелектуальну власність, надання інформації, створення інформаційних систем тощо) [10]. Тобто економіка інституційно «підлаштовується» під нові процеси та практики, наприклад, постійні мережеві взаємодії. Окрім цього, для економіки знань є характерним виникнення нової інфраструктури, яка (як умова) виконує не тільки посередницьку роль, а і функції регулювання та має інтегровану інфраструктуру (об'єднує науково-дослідну, інноваційну, частину ринкової і підприємницької інфраструктури). Наприклад, ЮНКТАД, розглядаючи інституційні елементи економіки знань, виокремлює інститути, засновані на знаннях – креативні індустрії (нові медіа, дизайн, сервіси, візуальне мистецтво). Отже, у інституційній структурі господарства переважають і стають головними інститути, які підтримують виробництво, обмін та інші операції зі знаннями, а також індустрії, засновані на нових знаннях.

В економіці знань домінує інноваційне підприємництво (та суміжні види – інтелектуальне, технологічне, віртуальне тощо) з різноманітними орієнтаціями, але домінування продуктивного, новаторського та креативного шляху максимізації прибутку. Виникає необхідність у новій якості інституційного середовища підприємництва, яке повинно створювати сприятливий клімат для інновацій і ризику, забезпечувати відповідні підприємницькі орієнтації та інвестиції, а також захищати специфічні інтереси бізнесу (зокрема права на

інтелектуальну власність). Окрім цього в умовах інноваційної конкуренції потрібен і новий конкурентний порядок (В. Ойкен), який формується інститутами, спроможними до регулювання інноваційної монополії, ренти та умов суперництва на всіх стадіях циклу інновації.

Інституційне середовище підприємництва у економіці повинно бути більш динамічним і гнучким, при цьому забезпечувати великий горизонт планування («довгі правила»), підтримуючи необхідні функції при зміні інституційних комплексів. Це особливо з огляду на тривалу окупність інвестицій у знання і наукомістке виробництво. З огляду на це виникає нове розуміння інституційної стабільності (І. Ханін, Д. Лук'яненко, В. Дементьєв), яке привертає увагу до якості інститутів, їх функціональних властивостей, а також до здатності влади управляти інституційним розвитком економіки.

У цьому контексті потрібно зазначити, що в умовах економіки знань трансформується механізм інституційних змін, які набувають іншої зумовленості. Особливо це стосується впливу технологій, які збільшують можливості людини та ставлять нові проблеми. В умовах, коли головна роль у розвитку господарства відводиться інноваціям, саме знання стають головним чинником перетворень інститутів. Між знаннями (інноваціями, технологіями, технікою) та інститутами виникає тісний зв'язок (Дж. Мокір). Природне прагнення людини до пізнання, безперервна генерація та розширене використання знань постійно стимулюють інституційні зміни, що створює певну парадигму еволюційного розвитку господарства. При цьому періодичні технічні революції зумовлюють і стрибкоподібні перетворення у інститутах, наприклад, правових або корпоративних структурах. Інституційні зміни також зумовлені виникненням нових соціальних спільнот (дослідників, експертів, володарів компетенцій та ін.), які самоорганізуються та здійснюють інституційний і політичний вплив.

З іншого боку, інституційні зміни, викликані іншими чинниками, самі можуть стимулювати потребу у нових знаннях і їх розповсю-

дження. Як зазначає Дж. Мокір, економічне зростання у багатьох країнах було зумовлено не стільки появою нових знань, а скільки покращенням доступу до них з боку підприємців і всього суспільства [2]. Саме інституційні зміни підштовхували технологічні перетворення і промислові революції. Також інституційним стимулюванням прогресу у сфері знань часто були зміни у державному регулюванні, нові вимоги та стандарти. Отже, поява нових знань та інституційні зміни є взаємообумовленими.

Від інституційних змін залежить подолання кризових явищ в економіці. Це добре продемонструвала глобальна фінансова криза 2008–2009 рр. У таких умовах потрібна більша соціальна згуртованість, раціональність, чітко спрямовані колективні дії. Тобто потрібен якісно інший інституційний ресурс. Це особливо для моделі економіки знань, у якій головним двигуном зростання є інновації, існує потреба в особливій поведінці людей і забезпеченні складних процесів розробки, обміну, розвитку і перетворення знань. Інституційний ресурс економіки знань, окрім традиційних, формують нові інститути та інституційні структури, наприклад: інститути надання і захисту інформаційних ресурсів; різноманітні інноваційні системи; інститути, що забезпечують інноваційні кластери, технологічні платформи і мережі співробітництва.

Традиційним об'єктом інституційних досліджень є фірма, яка із самого початку розгадалась як об'єднання людей, які володіють різними знаннями. Інституційні трактування фірми, які існують, цілком можна застосовувати у концепції економіки знань, однак повинні доповнюватись щодо: 1) економії трансакційних витрат при генеруванні, обміні використанні знань (Р. Коуз); 2) створення переваг спільної діяльності при урахуванні вкладу учасників у вигляді знань (Л. Алчіан и Г. Демсець); 3) створення кращих можливостей для передбачення змін, пов'язаних зі знаннями, та забезпечення кращого захисту специфічних знанневих й інформаційних ресурсів, запровадження нової організаційної культури (О. Уіл'ямсон). Саме фірма, об'єднуючи індивідів і спрямовуючи їх діяльність, дозволяє створити внутрішню інституційну структуру

та середовище, адаптувавши їх одночасно і під підприємницькі цілі, і під зовнішні інститути. Так, у теорії інноваційної фірми (У. Лацонік) підкреслюються внутрішні інституційні зміни, які визначають динамічний інноваційний потенціал. Це стосується організації інноваційних процесів, соціальних взаємодій, навчання, організаційного розвитку.

Особливим в умовах економіки знань стає державне втручання, що безпосередньо здійснюється у формі створення формальних інститутів і впливу на неформальні інститути. Зміна інститутів з боку держави може бути зумовлена різними стимулами, зокрема прагненнями до трансформації господарської парадигми і вимогами, що висуває економіка знань. Інституційне втручання держави є об'єктивно необхідним, принаймні через появу нових провалів ринку та неможливість досягти інституційної рівноваги у довгостроковій перспективі. При цьому потрібно враховувати і нові прояви провалів держави, якій у нових умовах більш складно спрямувати економічний розвиток. В останні роки державне управління все більше розглядається як багаторівневе. Прогрес знань не може бути просторово рівномірним, як і активність регіонів (міст). У цьому контексті потрібно зазначити, що у межах однієї країни можуть виникати варіації у інституційному забезпеченні економіки знань на рівні регіонів або міст, які можуть переходити до наукомісткого розвитку та діяти переважно самостійно. Для цього регіони та міста повинні створювати відповідні інституційні умови та моделювати нові комплекси інститутів (наприклад, регіональні та міські інституційні системи, «інноваційний регіон», «ноосферне місто» та ін.).

Потрібно зазначити, що в умовах глобалізації світової економіки, яка переходить до постіндустріальної парадигми розвитку, виникають нові інституційні тренди. Насамперед, збільшується кількість міжнародних інститутів (договорів та організацій) у регулюванні науково-технічного розвитку, тобто у забезпеченні економіки знань. Глобалізація стимулює запозичення (імпорт) передових інститутів, тому мінімізація трансакційних витрат на між-

народному рівні буде сприяти пошуку оптимальної траєкторії інституційного розвитку країни в умовах економіки знань (Т. Егертсон). Окрім цього, глобалізація призводить до формування і розвитку спеціальних систем управління (наприклад, Всесвітня організація інтелектуальної власності), які безпосередньо діють і на національному рівні. Глобалізація пов'язана з поширенням діяльності ТНК, у межах яких виникають міжнародні інституційні структури, що забезпечують виникнення ланцюжків розповсюдження і використання знань у різних країнах і соціальних мереж. Тому інститути, створені ТНК, вбудовуються у національні інституційні комплекси.

Економіка знань, будучи новою господарською парадигмою, має інституційну специфіку і проблеми. Інституційне забезпечення цієї моделі базується на нових принципах, охоплює формальні та неформальні інститути, передбачає створення нових інститутів щодо операцій зі знаннями. По-новому забезпечується інноваційне підприємництво, трансформується механізм інституційних змін, розуміння фірми, а також державне втручання. Також нова специфіка інституціоналізації економіки знань виникає в умовах глобалізації (міжнародні інститути, розповсюдження інститутів, структури ТНК). У перспективних дослідженнях передбачається розглянути процеси формування інститутів в економіці знань на рівні держави та фірми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Delbridge R. Knowledge, innovation and institutional change / R. Delbridge // *Work, employment a. soc.* – 2003. – Vol. 17, № 1. – P. 187–196.
2. Мокир Дж. Дары Афины. Исторические истоки экономики знаний / Дж. Мокир; под ред. М. Ивановой. – М.: Изд. Инс-та Гайдара, 2012. – 408 с.
Mokir Dzh. Daryi Afinyi. Istoricheskie istoki ekonomiki znaniy / Dzh. Mokir; pod red. M. Ivanovoy. – M.: Izd. Ins-ta Gaydara, 2012. – 408 s.
3. Вишне夫斯基 В. Инновации, институты и эволюция / В. Вишне夫斯基, В. Дементьев // *Вопросы экономики.* – 2010. – № 9. – С. 41–62.
Vishnevskiy V. Innovatsii, instituty i evolyutsiya / V. Vishnevskiy, V. Dementev // *Voprosyi ekonomiki.* – 2010. – № 9. – S. 41–62.
4. Попов Е. В. Институциональный анализ развития экономики знаний [Электронный ресурс] / Е. В. Попов, М. В. Власов. – Режим доступа: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=1474>. – Назва з екрана.
Popov E. V. Institutsionalnyiy analiz razvitiya ekonomiki znaniy [Elektronniy resurs] / E. V. Popov, M. V. Vlasov. – Rezhim dostupu: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=1474>. – Nazva z ekrana.
5. Акинфеева Е. В. Институты производства знаний и процесс функционирования технопарков / Е. В. Акинфеева // *Экономическая наука современной России.* – 2013. – № 1 (60). – С. 46–71.
Akinfeeva E. V. Institutyi proizvodstva znaniy i protsess funktsionirovaniya tehnoparkov / E. V. Akinfeeva // *Ekonomicheskaya nauka sovremennoy Rossii.* – 2013. – № 1 (60). – S. 46–71.
6. Авдеева Е. А. Институциональные особенности формирования экономики, основанной на знаниях: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.01 / Е. А. Авдеева; Кубан. гос. ун-т. – Краснодар, 2011. – 192 с.
Avdeeva E. A. Institutsionalnyie osobennosti formirovaniya ekonomiki, osnovannoy na znaniyah: dis. ... kand. ekon. nauk: 08.00.01 / E. A. Avdeeva; Kuban. gos. un-t. – Krasnodar, 2011. – 192 s.
7. Салихова З. М. Институциональные предпосылки и условия формирования экономики, основанной на знаниях: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. экон. наук: 08.00.01 / З. М. Салихова. Науч.-исслед. инст-т труда и социал. страхования. – М., 2014. – 31 с.
Salihova Z. M. Institutsionalnyie predposylki i usloviya formirovaniya ekonomiki, osnovannoy na znaniyah: avtoref. dis. na soiskanie uchenoy stepeni kand. ekon. nauk: 08.00.01 / Z. M. Salihova. Nauch.-issled. inst-t truda i sotsial. strahovaniya. – M., 2014. – 31 s.

8. Мирошниченко Н. В. Формирование институтов экономики, основанной на знаниях : дис. ... канд. экон. наук: 08.00.01 / Н. В. Мирошниченко. Саратов. гос. соц.-эконом. ун-т. – Саратов, 2010. – 170 с.
- Miroshnichenko N. V. Formirovanie institutov ekonomiki, osnovannoy na znaniyah : dis. ... kand. ekon. nauk: 08.00.01 / N. V. Miroshnichenko. Sarat. gos. sots.-ekonom. un-t. – Saratov, 2010. – 170 s.
9. Лаврова Н. А. Ресурсы формирования и развития экономики, основанной на знаниях (институциональный анализ) / Н. А. Лаврова ; автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.01. Российск. экон. унив-т МОН РФ. – М., 2014. – 31 с.
- Lavrova N. A. Resursyi formirovaniya i razvitiya ekonomiki, osnovannoy na znaniyah (institutsionalnyiy analiz) / N. A. Lavrova ; avtoref. dis. ... kand. ekon. nauk: 08.00.01. Rossiysk. ekon. univ-t MON RF. – M., 2014. – 31 s.
10. Ханін І. Г. Інституційні передумови функціонування інформаційного простору національної економіки / І. Г. Ханін. – Д. : АРТ-ПРЕС, 2012. – 270 с.
- Hanin I. G. Institutsiyni peredumovi funktsionuvannya informatsiynogo prostoru natsionalnoyi ekonomiki / I. G. Hanin. – D. : ART-PRES, 2012. – 270 s.
11. Лук'яненко Д. Г. Імплементация парадигмы экономики знаний у стратегії національного економічного розвитку / Д. Г. Лук'яненко, О. Д. Лук'яненко, О. С. Дорошенко // Міжнародна економічна політика. – 2013. – № 2 (19). – С. 5–26.
- Luk'yanenko D. G. Implementatiya paradigmi ekonomiki znan u strategiyi natsionalnogo ekonomichnogo rozvitku / D. G. Luk'yanenko, O. D. Luk'yanenko, O. S. Doroshenko // Mizhnarodna ekonomichna politika. – 2013. – № 2 (19). – S. 5–26.

М. В. Поляков, кандидат экономических наук («Ноосфера Венчурс ЮЭсЭЙ, Инк.»). Особенности институционального обеспечения экономики знаний.

Аннотация. Уточнено понимание и определена специфика институционального обеспечения экономики знаний. Выделены особенности обеспечения предпринимательства, механизма институциональных изменений, трактовки фирмы и государственного вмешательства. Отмечается возникновение новых институциональных трендов в условиях глобализации.

Ключевые слова: экономика знаний, институты, институционализм.

M. V. Polyakov, Cand. Econ. Sci. («Noosphere Ventures USA, Inc.»). Features of institutional support of knowledge economy.

Summary. Understanding was refined and the specificity of institutional support of the knowledge economy was determined. The features of enterprise ensuring, mechanism of institutional changes, the interpretation of the firm and government intervention were highlighted. The emergence of new institutional trends in the context of globalization were marked.

Keywords: knowledge economy, institutions, institutionalism.